

Ked' pravda a láska zvíťazili nad lžou a nenávisťou...

Trnavskí divadelníci a November '89¹

Vladimír Oktavec

Abstrakt: Príspevok tvoria spomienky na priebeh novembrových udalostí v Trnave v roku 1989, ktoré zaznamenal ich hlavný aktér – moderátor mítingov a herec trnavského divadla v jednej osobe Vladimír Oktavec. Spomienky zaznamenal tesne po Novembri '89, avšak verejne ich prezentoval až pri 30. výročí Nežnej revolúcie na odbornej konferencii Kultúrne dedičstvo 2019 – Divadlo v umení / Umenie v divadle, aby vyvrátil nepravdivé informácie uvedené jednak v miestnej tlači, ale aj v Kronike mesta Trnava 1978 –1990, pretože kolektív trnavského divadla sa stal prvým mimo-bratislavským umeleckým kolektívom, ktorý sa pripojil k hnutiu podporujúcemu novembrové udalosti. Novembrové udalosti v trnavskom divadle nezaznamenala vôbec kronika mesta, ostali takmer bez povšimnutia, resp. o mnohých sa nedozvie verejnosť takmer vôbec nič.

Kľúčové slová: Trnava – divadlo – November '89 – mítingy.

When truth and love have prevailed against lies and hatred...

Trnava theater actors and November '89

Abstract: The article is formed by memories of the events that took place in Trnava in November 1989 which have been observed by their main actor - moderator of the meetings and actor of Trnava theater - Vladimír Oktavec. He took record of these events right after the November '89, however he presented them for the first time at the 30th anniversary of The Velvet Revolution at scientific conference Cultural inheritance 2019 - Theater in art/ art in theater so he could disprove the information in local press and in Trnava chronicles 1978 - 1990 as well. He had done that because the crew of Trnava theater became the first to join the events of November '89 outside of Bratislava. The events that took place at November '89 in Trnava were not written down in Trnava chronicles or published in any other way so the general public might not know anything about them.

Key words: Trnava – theater – November '89 – meetings.

1 Tento príspevok – spomienky priameho aktéra udalostí Novembra '89 – vznikol tesne po udalostiach v Novembri '89, verejne ho autor prezentoval na odbornej konferencii Kultúrne dedičstvo 2019 – Divadlo v umení / Umenie v divadle 30. septembra 2019 na pôde trnavského Divadla Jána Palárika.

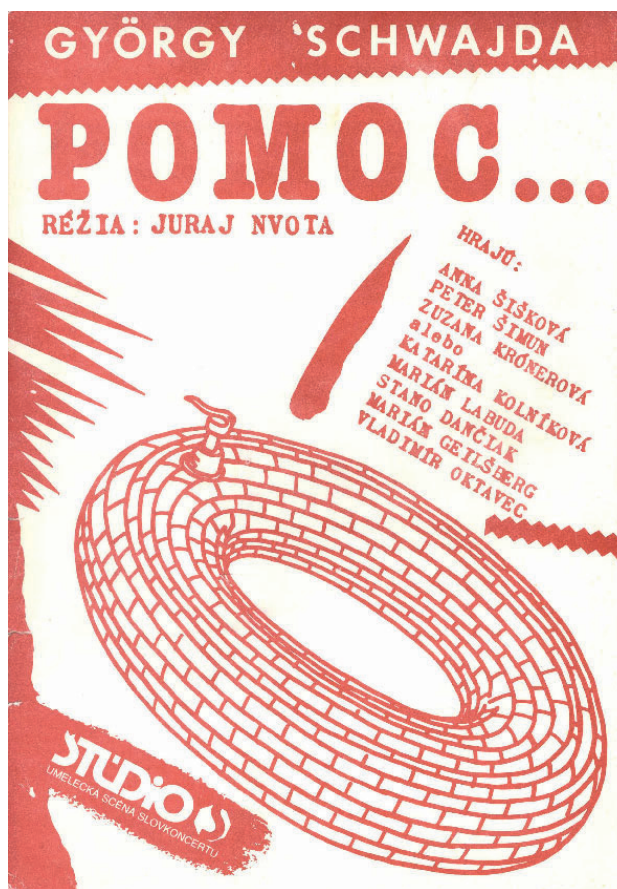
1. TRNAVA, NOVEMBER A PRAVDA

V Trnavských novinách, ročník 5, číslo 45 z roku 1999 redaktorka v rozhovore s MUDr. Chmelíkom o Novembri '89 na s. 28 v otázke tvrdí: „...v Trnave sa to všetko rozbíhalo navonok dosť váhavo...až nejakých 10 dní po tom, čo sa to už inde veselo hýbalo...“. Trnavské noviny MY, ročník 19, číslo 45, priniesli na s. 13 informáciu: „...Väčšina Trnavčanov pristupovala k novembrovej revolúcii zhovievavo. Ľudia sa do ulíc vydali až v deň generálneho štrajku 27. novembra.“

2. JEDNA LOŽ VÄČŠIA AKO DRUHÁ!

2.1 TAK AKO TO BOLO?

18. novembra 1989 sa v divadle S štúdio v Bratislave (dnešné Divadlo L+S) konala premiéra predstavenia Pomoc (autor Gyorgy Swajda, obr. 1), v ktorom okrem hercov bratislavských divadiel M. Labudu, S. Dančiaka, Z. Krónerovej účinkovali aj Trnavčania A. Šišková, P. Šimun, M. Geišberg a V. Oktavec. Réžiu mal, vtedy tiež Trnavčan, Juraj Nvota.

Obr. 1: Plagát k predstaveniu Pomoc... Zdroj: Vladimír Oktavec

V priebehu tohto predstavenia telefonovali do divadla pražskí kolegovia z Divadla na zábradlí a informovali o brutálnom zásahu polície deň predtým na Národní třída v Prahe a o tom, že v reakcii na túto udalosť niektoré pražské divadlá vstúpili do štrajku, nehrajú predstavenia, ale namiesto nich sa divadelné sály stali fórami na diskusie o spoločenskej situácii. Bol to asi jeden z prvých kanálov, ktorými prišla konkrétna informácia o udalostiach z Prahy na Slovensko a – zhodou okolností – boli pri tom aj niekoľkí trnavskí divadelníci. Po predstavení sa za účasti riaditeľa štúdia M. Lasicu a dramaturga predstavenia M. Porubjaka, prijalo rozhodnutie podporiť a pridať sa k postupu pražských divadelníkov. Trnavčania odišli nad ránom domov do Trnavy, ale Peter Šimun, ktorý býval v Bratislave, sa na druhý deň (nedeľa 19.11.1989) zúčastnil stretnutí nespokojencov s režimom na Malej scéne a v Umeleckej besede a telefonicky informoval J. Nvotu, M. Geišberga a V. Oktavca o tam prijatých rozhodnutiach vstúpiť do štrajku slovenských divadiel. Títo štyria (plus vtedajšia manželka J. Nvotu A. Šišková) sa telefonicky dohodli vyhlásiť štrajk divadla aj v Trnave a v pondelok (20.11.1989) doobeda to oznámili vedeniu divadla. V priebehu dňa obtelefonovali ďalších kolegov a večer, napriek tlaku komunistických funkcionárov z divadla i prizvaných zvonku, sa predstavenie (Predposledná večera) už nehralo, ale namiesto neho vystúpili divadelníci pred publikum, kde V. Oktavec prečítal protestné vyhlásenie k udalostiam a oboznámil divákov, že trnavskí divadelníci vstúpili do štrajku, ktorým chcú vyzvať vedenie štátu k dialógu s občanmi. Istá časť divákov pripojila k prehláseniu svoje podpisy. To už nebola individuálna rebélia doma v obývačke, alebo frflanie na pomery niekde pri ohni na chate, ale kolektívne vystúpenie verejnosti proti režimu vo verejnom priestore – divadle. Je dokázateľné, že to bolo prvé takéto vystúpenie na Slovensku po Bratislave deň predtým. Bolo by trápne to takto zdôrazňovať, keby k tomu neprovokovali tie vyššie citované nepochopiteľne nepravdivé a pomýlené tvrdenia v tlači. V pondelok večer sa pridal na stranu umeleckého súboru aj vtedajší riaditeľ divadla M. Fehér.

V stredu 22.11.1989 sme vyrazili mojím autom s J. Nvotom a M. Geišbergom do Bratislavy na míting na Námestie SNP. Po tomto mítingu sme išli na Divadelnú fakultu VŠMU, kde už fungovalo štrajkové Koordinačné centrum študentov a vtedy akurát sem prišla správa, že trnavskí študenti Materiálovo-technickej fakulty po celodennom nátlaku pedagogických a straníckych funkcionárov odvolali štrajk, do ktorého ráno tiež vstúpili. My, Trnavčania, sme boli vyslaní kontaktovať študentov, povzbudiť a posmeliť ich, a, ako posila v tú stredu večer odišli do Trnavy s nami aj publicista Miloš Žiak a študent réžie na VŠMU Juraj Johanides. Naša cesta viedla rovno k vysokoškolskému internátu na prednádraží, ktorý bol síce vysvietený, ale vchod uzamknutý a ako sme zvonka videli, strážený prodekanom a jedným ďalším funkcionárom, ktorý neskôr kandidoval v Trnave (neúspešne) na primátora. Títo nás odmietli pustiť dnu, aby sme sa mohli stretnúť so študentmi, ale po našom neodbytnom nátlaku privolili, že sa nasledujúci deň (štvrtok 23.11.1989) môžeme zúčastniť zhromaždenia študentov a pedagógov v aule za podmienky, že nebudeme chcieť vystúpiť, ani inak zasahovať do ich programu. Mali to pripravené tak, aby s pomocou

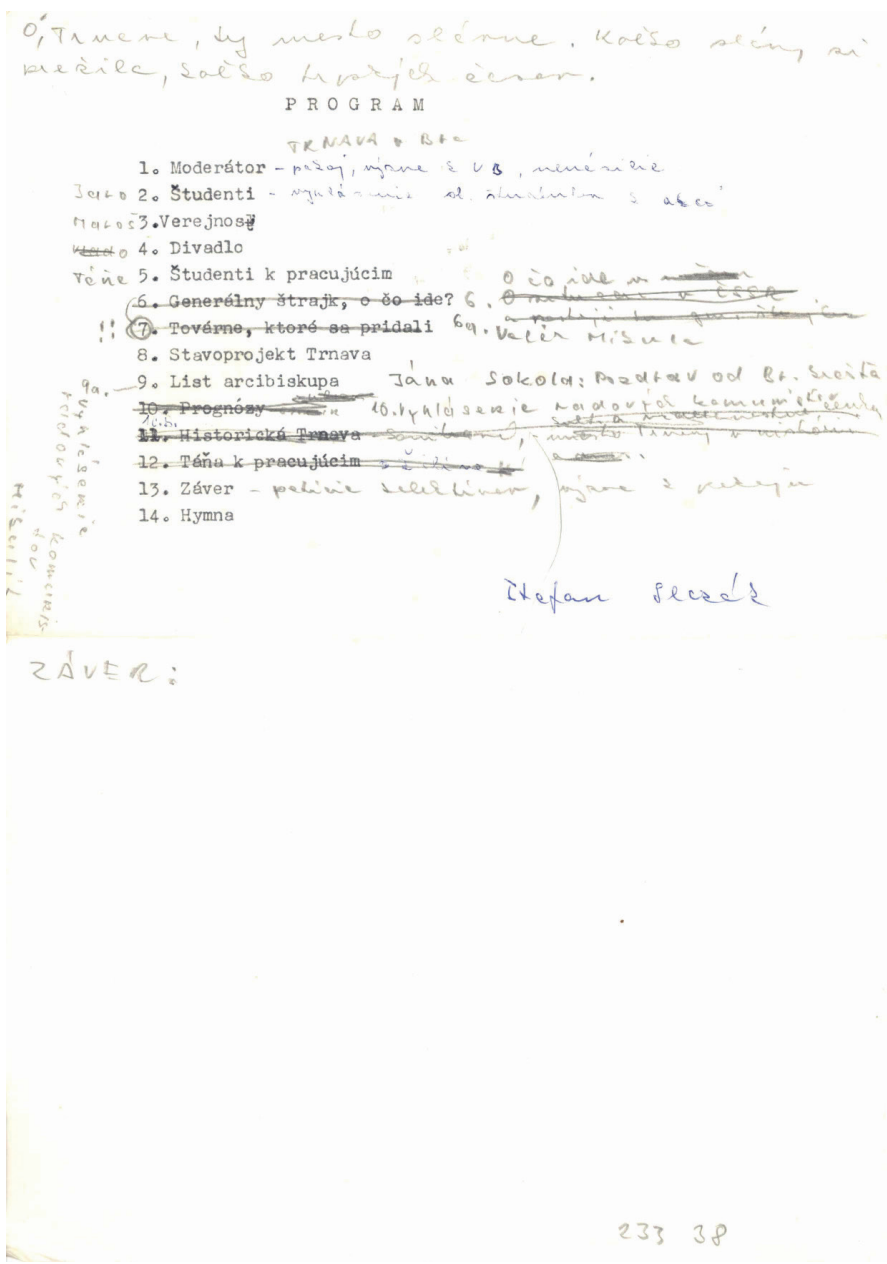
niektorých „uvedomelých“ študentov mohli prezentovať, že trnavská fakulta stojí na pozíciách reálneho socializmu a nie deštrukcie. Pravdepodobne Miloš Žiak referoval o tom na Študentskom koordinačnom centre v Bratislave, lebo ráno prišli posily Štefan Kvietik, Lubo Paulovič, prof. Ladislav Kováč (neskorší prvý demokratický minister školstva) a myslím, že aj Z. Kocúriková, ale to som si nie istý. Títo sa vôbec necítili viazaní podmienkami, že nebudeme zasahovať do rokovania a prevalcovali trnavských fakultných funkcionárov. Kvietik a Paulovič svojou hereckou zanietenosťou a RNDr. Ladislav Kováč úctou, ktorú evidentne požíval aj u komunistických pedagógov. Vznikol návrh, myslím, že som to bol ja povzbudzovaný Š. Kvietikom a Ďurom Johanidesom, vyraziť so študentmi do ulíc Trnavy a prejaviť sa. Rovno z auly sme, už bez Bratislavčanov, išli manifestačne (dnešnou) Študentskou (vtedy Gottwaldovou) ulicou cez Bernolákovu bránu na (dnes) Trojičné námestie. Ďuro Nvota utekal vopred, odskočil do divadla a od rekvizitára zobral baterkový tlapač, ktorý mi podal do ruky. Takto okolo obeda prebehol prvý míting na námestí, tribúnou boli schody do kultúrneho domu. Obsah bol totálne improvizovaný, išlo len o vyslovenie protestu proti vládnemu násiliu a pozvanie verejnosti na podvečerný míting, ktorý sme sa, na spôsob bratislavských mítingov, rozhodli v tom momente organizovať. Počas prejavu som si všimol otvorené okno na 1. poschodí krídla budovy pošty a spoza odhrnutej záclony objektív kamery.

Týmto dňom začala aj spolupráca so študentmi trnavskej fakulty, ktorých reprezentovali Jaro Dunaj, M. Švec a predsedníčka študentského štrajkového výboru Táňa... (priezvisko si nespomínam).

Pri prvom večernom mítingu nám pomohol hudobník Štefan Slezák, ktorý požičal reproduktory a divadelný zvukár M. Kokavec s elektrikárom J. Rakickým ozvučili námestie, aby nás bolo ako-tak počuť. Úloha moderátora akosi „samospádom“ pripadla mne. Od toho dňa – štvrtok 23.11. sa konali podvečerné mítingy o 17.00 hodine každý deň vrátane soboty a nedele. Len vďaka tejto aktivite sa mohlo stať, že generálny štrajk v pondelok 27.11.1989 na poludnie mohol byť taký masový, že námestie ani s priľahlými ulicami nemohli počet účastníkov absorbovať.

Prvým Koordinačným centrom trnavských divadelníkov, ale postupne i ďalších občianskych aktivistov (vzápätí s názvom Verejnosť proti násiliu – VPN), sa stala kancelária dramaturgie v divadle.

Pri organizovaní a zabezpečovaní mítingov, ktoré prebiehali podľa scenárov (obr. 2), mi boli najväčšou oporou Ďuro Nvota a Ďuro Johanides, ktorý od tej noci 22.11.1989 ostal v Trnave pomáhať až skoro do Vianoc. Kanálom, ktorým sme boli zásobovaní najčerstvejšími informáciami z centra VPN a motorom činnosti, ktorý nedovolil poľaviť, bol Peter Šimun. Ady Hajdu a Roman Luknár zabezpečovali dovoz hostí na mítingy. Riaditeľ divadla Mikuláš Fehér, ktorý sa vzdal členstva v Komunistickej strane, ako poslanec vtedajšieho mestského zastupiteľstva, dodával informácie z rokovania v orgánoch mesta okresu.

Obr. 2: Príklad scenára trnavského mítingu rukou Vladimíra Oktavca. Zdroj: Vladimír Oktavec

Bez skúseností s takouto formou verejnej akcie, stála otázka ako ten prvý míting začať. Spontánne mi napadlo začať spievať pieseň „Kto za pravdu horí“. Ujalo sa to ako pravidlo a ľudia si chodili do divadla pýtať text, aby sa mohli aktívne pripojiť (obr. 3).

Karol Kuzmány : KTO ZA PRAVDU HORÍ

1. Kto za pravdu horí v svätej obeti,
kto za ľudstva práva život posvätiť,
kto nad krivdou biednych slzu vyroní,
tomu moja pieseň slávou zazvoní.
2. Keď zahrmia delá, vístor zaveje,
za slobodu milú kto krv vyleje,
pred ohnivým drakom kto vlast zaslóní,
tomu moja pieseň slávou zazvoní.
3. Kto si stojí v slove, čo priam zhrkne svet,
komu nad statečnosť venca v nebi niet,
koho dar nezvedie, hrozba neskloní,
tomu moja pieseň slávou zazvoní.

Obr. 3: Hymnická pieseň „Kto za pravdu horí“ – originál z divadla. Zdroj: Vladimír Oktavec

Program mítingov pozostával v zásade z:

- a) informácií o dianí, ktoré vtedy ešte nebolo možné získať z médií,
- b) vystúpení osobností kultúrneho a spoločenského života, ktorí vyjadrovali svoj postoj k udalostiam,
- c) vystúpení zástupcov organizácií z Trnavy a okolia, ktorí prezentovali podporu zamestnancov ideám VPN.

S prvou podpornou petíciou zo strany verejnosti vystúpil (v sobotu?) MUDr. Chmelík za zdravotníkov. Ďalšími „nedivadelníkmi“, ktorí prišli po pár dňoch ponúknuť organizačnú pomoc, boli Arpád Matejka a Juló Brocka.

Po prvom mítingu sa prihlásil MUDr. J. Duchoň a ponúkol sa, že bude počas mítingov k dispozícii ako zdravotník.

Prvým „cezpoľným“ hosťom na trnavskej tribúne (balkóne) bol v piatok Anton Srholec. Postupne v priebehu ďalších mítingov sa tam vystriedali J. Pántik, L. Chu-

dík, S. Valentová, Magda Vašáryová, Milka Vašáryová, J. Satinský, M. Labuda, M. Žbirka, P. Hammel, S. Štepka, Š. Kvietik, L. Paulovič, Z. Kronerová, V. Mikula, P. Tatár, ale aj (vtedajší) Trnavčania MUDr. Chmelík, prof. J. Šimončíč, M. Geišberg, J. Filip...a mnohí iní. Snažili sme sa na vystúpenie získať aj arcibiskupa Sokola, nepodarilo sa, ale poslal neskôr list, ktorý prečítala pani Brocková.

Vtedajší zamestnanec ministerstva zahraničných vecí J. Banáš prišiel požiadať o možnosť verejne sa občanom ospravedlniť za členstvo v Komunistickej strane a počas svojho vystúpenia roztrhal členskú legitimáciu.

Obsahom mítingu 27.11.1989 bol generálny štrajk. Ten sa konal – neštandardne – na pravé popoludnie a trnavské námestie nestačilo kapacitne prijať množstvo ľudí, ktorí zaplnili aj priľahlé ulice.

O možnosť vystúpiť pred verejnosťou požiadal aj vtedajší okresný tajomník Komunistickej strany A. Nehaj. Odhovárал som ho od toho, vedel som, že ho ľudia neprijmú, ale trval na tom a vystúpil. Ľudia ho vypískali a nedovolili mu prehovoriť.

V čase, keď už v podnikoch existovali bunky VPN (Verejnosť proti násiliu), stretávali sa po mítingoch ich zástupcovia vo fajčiarni, susediacej so Zrkadlovou sálou divadla, aby si vymenili skúsenosti a aj improvizovane tvorili stratégiu ďalšej činnosti.

1. decembra 1989 sa na pôde Okresného výboru Národného frontu konal „Okrúhly stôl“ – za účasti predstaviteľov štátnej moci – predseda ONV (okresný národný výbor) J. Tomašovič a predseda OV NF (Okresný výbor Národného frontu) O. Ostrý, študentov – J. Dunaj a M. Švec, za existujúce politické strany J. Kánik (Strana slobody), J. Jurovský (Strana slovenskej obrody), M. Gajarský (Komunistická strana) a za VPN J. Nvota a V. Oktavec, čo znamenalo definitívne uznanie a legitimizovanie občianskych aktivít v Trnave.

V decembri začalo vychádzať aj prvé nezávislé trnavské periodikum – občasník Trnavská verejnosť (dátum 15.12.1989 sa objavil až na čísle 3, ale povolenie k vydávaniu je z 8.12.1989). Pripravovali ho M. Fehér ako zodpovedný redaktor spolu s novinármi regionálnej tlače D. Ondruškovou, M. Šefčenkovou, O. Dubovskou, L. Boorovou a D. Rybom (obr. 4-5).

Mítingy prebiehali asi do polovice decembra. V predvianočnom čase, po dosiahnutí hlavných cieľov (zrušenie vedúcej úlohy Komunistickej strany a odvolaní komunistickej vlády) utíchli. Sídlo a činnosť VPN sa presunuli do zasadačky Mestského kultúrneho strediska. Aktivity občianske sa postupne transformovali na aktivity politické. VPN sa stáva politickým subjektom. A tu už prestávam byť kvalifikovaným pamätníkom.

MSKS
230483

TRNAVSKÁ VEREJNOSŤ

Milí občania,

list papiera formátu A4, ktorý práve držíte v ruke, je prvé číslo nezavislého periodika Trnavská verejnosť. Prosíme, aby vás neporadila forma a technická úroveň - je doba revolučných premen a my všetci sme spali príliš dlho na to, aby sme sa mohli prebudit' hneď a zarež pre plnohodnotný výkon. Premeny v našej vlasti sa týkajú každého z nás a každý z nás má plné právo na pravdivé, rýchle a objektívne informácie. Informácie o tom, čo sa deje v Prahe, Bratislave a iných mestách Československa, kam sa dostanú novinári z televízie, rozhlasu a ústrednej tlače, máme na dobrej úrovni už dnes - denne. Je jasné, že nám, obyvateľom Trnavy a jej okolia chýbajú predovšetkým informácie z vlastného mesta. To musí napraviť novovzniknutý tlačový orgán mestského koordináčného výboru občianskej iniciatívy VPN. Jeho redakcia vznikla zatiaľ improvizovane v priestoroch redakcie časopisu KeŽT na MsKS v Trnave / oproti ČEDOKU /. Buďe to zatiaľ občasná a o jeho definitívnej grafickej podobe a úrovni rozhodne to koľko budeme mať financií, papiera, tlačiarenskej techniky atď. Neposlednú úlohu pre rozvoj tlačového orgánu bude zohrávať aj príspevateľská činnosť dopisovateľov - teda každého občana Trnavy, ktorý chce vyjadriť svoj názor a podporu dobrej veci. Pevne veríme, že nášmu príroduku pomôžu odvážni revoluční, nekrokové tradície našich tlačiarov a že čoskoro bude Trnavská verejnosť pre trnavskú verejnosť vychádzať v Polygrafických závodoch v Trnave.

Oznamujeme, že

Koordináčny výbor Verejnosť proti násillu

sídlí na MsKS / oproti ČEDOKU
na prízemí. Denne od 17⁰⁰ hod.

x

Organizácie, ktoré chcu podporiť Verejnosť proti násillu, môžu poslať finančný obnos na číslo konta Slovenskej štátnej správy

8001445

Zloženky sú k dispozícii na prvé vádzkovom oddelení DPLM

x

Ďalší míting sa uskutoční na námestí PIATOK 8. decembra 1989 o 17⁰⁰ hod.

Obr. 4: Prvé číslo Trnavskej verejnosti. Zdroj: Vladimír Oktavec

TRNAVSKÁ VEJERNOSŤ

č. 2

VÝDÁVA VEJERNOSŤ PROTI NÁSILIU V TRNAVE

Namiesto úvodníka

Podpísaný Mikuláš Faber po dlhom a bolestnom spytovaní vlastného svedomia sa so rozhodol vystúpiť z radov členov Komunistickej strany Československa. Moje rozhodnutie bolo ovplyvnená strach dôvery v morálnu očistu strany. Neverím, že strana je schopná obhájiť sa od násdov obyv. pohoršených v uplňvajúcich desaťročíach. Strana sa odtrhla od pracujúceho ľudu, nereprezentuje jeho skutočné záujmy, ale priraňuje sa na stranu, ktorej domlouvajú nosnú funkciu. Karpácia, protekcionizmus, obmedzovanie ľudských práv. Strana nepremenná svoje stávk v činy, zneužívala svoju moc na potlačenie každých konštruktívnych kritík a stála sa stranou reakčnou, brzdiacou ľudskosť ľudí a progresívny vývoj spoločnosti vo všetkých sférach činnosti. Tým somu poprela ideály marxizmu leninizmu a strčila svoje dôvery. V Trnave 8. 12. 1989

P. S.
Môjmu sa pramáť že sa ma hlboko dotkla, ako bezostyšne ma klamali - vlastného člena - KSC, ktorú ešte celý týždeň po 17. novembri nás akolapovne predviedli. Že v Trnave bolo len o 38 takých zranených študentov. Preto očakáva odhodlaní od vlastných členov, keď im nepovie pravdu? Pravdu málem za posledných dva týždne, ale skutočnosť pravdu o celom období svojho povolávania činnosti. Pretože ak som istým sa zámienkou núd vývojom v našom štáte od ekonomia a spotreby vojny, tak vlastne v každom desaťročí sa KSC považoval ako strážnik, strážnik na proti zlu, ktorý pracuje proti ľudu, krajiny, bralica ich dštie a pádovacie ľopého a spravodlivého. Zdá sa, že život v našej vlasti. V budúcnosti svojich členov posielalo na Slovensko a do výmaku, ktoré despotizmom moci vhládalo strachu do srdí každého občyvota republiky. Spomíname len na procesy so Slánskym, Husákom, Novákom, Clementisom. Okládali a mnohými ďalšími. A to spomínam len tých nepropagandistických členov KSC hlboko odhodaných strane. A kde sú ešte ľudia, zraneníých životom „obytajných“, radových občyvov, či už masštráckeho pôvodu, zdravotného vyzrelosti, ale vlastne každý hľadáť rodnú, ktorá takým či onakým spôsobom nebola vytvorená do obdobia pomocného.

Počme sa spola prajť po Hlbokéj, po Kapitulskej, o t.č. môžeme zabnúť hoci na Jeruzalemské, Paulínsku či prejsť na Zbúdnú. Kam že to chceš ísť? No, ved... áha, vy máte ešte len nepokoj... a naderý týchto silie viac než nehorázna. Nechdo. No uprajte sa starých Trnavčanov, či sa pamätajú. Vy ste sa už narodili do ulice Budovetníckej, Februárových výhrozd, 29. augustov a Československých námestia. A to ste sa, pravda, v takomto prípade nemohli narodiť len v Trnave. Tm silie sú totiž v každom meste.

Je čas stratiť uniformu. Každé sídlo sa hľadá vo ja „dentácii aj v pomennatých svojich časti, záskú, prvok, sídlo, miest stratené. Je čas prahovovať. Je čas aj na tomto fóre nadväznúť ďalšie, moždi sprítvou mesta a jeho obyvami. Preto sme sa rozhodli v redakcii vystúpiť

KONKURZ NA NOVÝ NÁZOV HLAVNÉHO NÁMESTIA

Viemo, že zvíťazí ten najpravejší, najtrnavskjší, ľudsky lepší, priamo od srdca. Tak ako je námsta srdcom nášho mesta. Nezabudíme, každé na vaše návrhy v redakcii Trnavská vejernosť, MsKS, Vajanského 24, do 13. januára 1990.

Vyhlasenie ku vzniku strany Zelených

Strana Zelených sa začína konštituovať aj na Slovensku. Práškoby za Slovensko prítomá zatiaľ akceptovať na adrese: VÁKARSKOVA 5, 811 08 BRATISLAVA. Chceme týmto zápisom doručiť upozorniť, že aj keď sme v súčasnosti bezmocní, že chceme pokračovať v krajiny, že existuje a bude existovať aj nasledujúce generácie nepodčiarknutých občyvov. Práškoby, ktoré nebudú podporovať nepodčiarknutých občyvov. V zhrnutí taktiky existujú najmä dva typy nepodčiarknutých občyvov: 1. nepodčiarknuté organizácie typu Priatelé Zeme alebo Slovensko. 2. nepodčiarknuté organizácie typu Priatelé Zeme alebo Slovensko. Nepodčiarknuté organizácie majú charakter politické strany Zelených. Preto apelujeme na všetkých záujemcov o zloženú angažovanosť, aby si dobre rozmysleli, či je ich presvedčenie a mentalita bližšie politické alebo nepodčiarknuté organizácie. Na vysvetlenie - hnutia VSEKINOSť KROU NA SÍTU je právo najmä nepodčiarknutých občyvov, ktoré celú spoločnosť, ktorá vytvára silný politický základ na riadenie štruktúry a budovanie občyvovskej politiky. Aj v nastupujúcej ére politického a národného pluralizmu bude našou veľkou požiadavkou kontrola stran serejnou - stranu Zelených neangajujeme.

Nechceme demokratizáciu, CHCEME DEMOKRACIU!

Fomaly sa už končí to vzrušenie a hrdinské obdobia, keď vďaka študentom a roľníckym občyvom iniciatíva sme si vydobyli od doteraz viditeľnej triely prácu, pripomienku a nápadov. I keď nenapokojených odpovedí. Bolo by potrebné vytvoriť akýsi výbor, komisia, či rada (na mesa úrovni), zdieľajúcej odboarkov a ľahkobo, hľadajúcej na stranách, ktorým na našom meste záleží. A toto rada by mali zhromaždiť a potom prednášať každému návrhu na ozdravenie a zlepšenie života našej Trnave. Napríklad vstúpim Trojke na námestí je Trnava podľa výsklame naš predstaviteľov mesta riešiteľský. Škoda, že až po takých rokoch. Podobne toto zarážajúca súčasná M. S. Stánika pravdepodobne nájde od občyvov svoje miesto na verejnosti. No mal by sa urýchlene riešiť aj súčasný prvok spomiaty problém Spiegeľ. Napríklad Trnavská, rodného občyvov, ktorý je našim poslancom, štátnym poslancom, poslancom mestských mestských domov na námestí, rozspadajúci sa mestských krahov. Aj Trnava by sa

Čo s pomníkom K. Gottwalda

S úpokojným zaznamenávame obchopenie o OVY v Trnave, že v realizovaní pomníka K. Gottwalda (na zásti Gottwaldovej ulici v Trnave) sa nebudu pokračovať. Menší pohoršenie je doplnenie, že občyvová časť je vytvorená, ale nebudu osadené, ktoré nevedúci o politické predstavy našich zástupcov - poslancov a funkcionárov - v národných výboroch. Naša viera socializmu trnavského regiónu mále navrhnutu zmenu pomníka, dajme naš nový obsah, aby vyjadril cieľ súdnych zámien spoločnosti, občyvov, našej revolúcie a protikladom kvetov a násta, a trnava reprezentoval všetky ľudskosť cieľ spoločných občyvovských aktivít, ktoré hrdinsky zaslúži študenti, umelci a všetkí naši občyvov.

PREHovorILA ULICA

- KOMU DÁME K NÁHRADE VASE CHYBY NA HRADE?
- AUTO FRANCOZSKÉ, TOPÁNKY TALIANSKÉ, SALAM MADARSKY, KONÁM V SVAJCIARSKÉJ BANKE - A TO VŠETKO ZA ČESKOSLOVENSKÉ MOZOLE!

VPN sa týka: - KTO mája a zlobovateľ pred vejernosťou informácie o čerubyškých teodur? - Kto nadviel vejernosť aj v deň do promóživého sprítvorení v čase výskytu vysokej rádioktivity? - KTO? - riaditeľ štátnych škôl odmietal príjsť prví, že ma náhodou? - Ktorí riaditeľ škol trhlali, že ma hlb škole sa zlobenou nevysyľ? - Kto nadviel organizovanie v čase hobotnosť - v yde- Tm doplniť tzv. „odpávacie akcie“ pre školu? - Kto organizoval odstavčenie školy v školu? - Kto máli keriz z hrdny národnú kultúrnu pamiatku, nateraz v srtvnt čes. armády, v čase odšly 700. výročia Trnavy? - KTO nadviel premenovanie ulic v Trnave? (Pokořovanie na 2. strane)

Obr. 5: Predná strana druhého čísla Trnavskej vejernosti. Zdroj: Vladimír Oktavec

Mgr. Vladimír Oktavec
Veterná 13, 917 01 Trnava
oktavec@stonline.sk

